

za škode iz francoskih vojsk kmetje, ki stanujejo v tistih krajih, ki so imeli do leta 1850 svojo okrajno gosposko v Novem Celji. Grad Novo Celje, kakor zdaj še stoji, je pozidati dal v letih 1754 do 1760, torej v dobi cesarice Marije Terezije, katera je, kakor pravijo, enkrat v tem gradu prenočila. grof Anton Gaisruck. Poprej se je tota grajščina imenovala Brumberg, to pa zato, ker pravijo, da je nekdanj grajščinski poslopje bilo na Ostrožnem v Celjski fari tam, kjer je zdaj Fazarinčeva (Gregorčeva) hiša. Ostrožno ima svoje ime od ostrožnice, katerim se po nemško pravi Brombeeren, in zato bi se bil grad imenoval Bromberg, kar se je potem spremenilo v Brumberg. Kmetje po Savinjski dolini se še do zdaj niso navadili imena Novo Celje, ampak še zmerom temu gradu pravijo „Blumberg“. Tako bodo tudi bolj morebiti še zastopili, ako rečem, da gre za povernitev izgube tistim posestnikom, ki stanujejo v okrožji blumberške okrajne gosposke. Okrajna gosposka je bila to, kar je zdaj okr. glavarstvo in v Novem Celji so imele te-le soseske svojo okrajno gosposko: Levée, Drešinja ves, Arja ves, Petrovče, Dobrišja ves, Vrbje, Žavec, Gornja in Spodnja Ložnica. Gornje in Spodnje Roje, Št. Peter v Savinjski dolini, Zalog, Gornje in Spodnje Grušovlje, Podloga, Dobrteša ves, Kasase, sv. Križ, Zabukovca, Griže, Megojnice, sv. Neža in Št. l'ongrac.

To se vjema s sedajnimi občinami: Petrovče, Žavec, Št. Peter v Savinjski dolini in Griže.

Lehko se misli, da so Francozi imenovali soseskam, ki so ali čisto ob veliki cesti ali pa ne daleč proč, napravili mnogo škode. In vendar n. pr. ravno Petrovska občina ni dobila ne domestikalnih obligacij, ne blagajničnih listov, ne drugih dolžnih pisem, in menda tudi nikoli kakih denarjev ne, za mnogo škode, katero so Francozi napravili.

Spoštovani kmet Jožef Pešec iz Arje vesi mi je prinesel dolg izpisek iz aktov, katere so popisali v Novem Celji zavoljo francoskih škod. Iz tistega izpiska sem videl, da so bili na 22. in 23. Kresnika 1826 poklicani iz vsake vesi trije možje v Novo Celje, da bi povedali, koliko imajo dobiti za škode po Francozih. Napisal se je o vsem dolg protokol, in ko so možje 2. maja 1838 še enkrat bili v Novem Celji in prosili, naj bi se jim vendar enkrat povedalo, ali imajo kaj ali koliko dobiti, in kje so denarji, — tedaj so potem izračunili, da imajo vsi vkup, ki so bili pod okrajno gosposko v Novem Celji dobiti 22.000 fl. dunajske veljave ali tako imenovanega šajna, to je v sedajnih denarjih 9240 fl. in pa posebej 1500 fl. konvencijskega denarja ali srebra, to je 1575 fl. av. veljave, vkup 10.815 fl. avstr. veljave.

(Konec prihodnjic.)

Gospodarske stvari.

Gruške obcestnice.

Prvi razdelek obsega gruševa drevesa, ki so posebno trpežna, rodijo sad, ki brž z drevesa ni užiten in ki se ob cestah in potih zasajena in v mrzlih krajih prav dobro obnesejo in se po posebni velikosti med drugimi drevesi odlikujejo. Drevesa so krepke rasti in dolge trpežnosti, da ne redkokrat starost od sto in stopetdeset let dosežejo.

1. Gruška svečenka. Sad je droben, rujavorudeč, precej rod, trpkega okusa in zori konec oktobra do novembra. Za tolklo in krlje je kaj izvrsten ali sirov brž z drevesa neužit. Sad se včasih delj časa ko peresa drevesa drži. Doma je to gruševno drevo po nemških deželah, kjer ga radi ob cestah in potih zasajajo in kjer rado v ogromno visoka drevesa vzraste. Tudi po Slovenskih gorica se pogosto nahajajo. Za obsajanje cest in potov je ta gruška posebne priporočbe vredna.

2. Gruška pečenka. (Bratbirne). Sad je ploščnat, okrogel, prisekan, droben, na dolgem recelju, zelenkasto-žolt. Zori v začetku oktobra in trpi teden dni.

Ta gruška daje najbolj izvrstno tolklo, skoraj vinu jednako in le za to se more porabiti. Drevo raste počasno pa postane vendar močno. Ljubi visoko lego in obdelano zemljo. Najbolj jo zasajajo na Virtemberškem okoli mesta Heilbrona.

3. Gruška rumeltovka. (Rumelterbirne.) Trpi do novembra in decembra. Sad je ploščato-okrogel in rod daje pa izvrstno tolklo popolnoma vinskega okusa. Je jedna najboljših moštnic. Drevo je zelo rodovitno, doseže visoko starost in je za ob ceste in poti ko vstvarjena. Tudi na polju ob njivah in po travnikih v goratih krajih dobro prospeva. Najbolj ga zasajajo na Nemškem okoli Heidelberga.

4. Gruška kapusovka. (Betzelsbirne). Sad je srednje debelosti, pri muhi ploščnat, pri recelju podolgovat. Trpi noter do spomladi. To je prekoristna gospodarska gruška in posebno za tolklo, kakor vstvarjena. Razširjena je po celem Odnovem lesu na Nemškem, kjer kakor izključivo za nemško narodno gruško velja. Drevo je hitre rasti, rodovitno in doseže veliko visokost in starost. Za to je posebno za ob ceste in poti in kot poljsko drevo v goratih krajih.

Od tega drevesa se nahaja mnogo podsort, ki se po debelosti sadu razlikujejo med seboj in celo tako imenovana mačja glava (Catillac) k njim pripada, kakor se zdi.

5. Gruška frankobrodka. (Frankfurterbirne) Sad ima precej debel, dolgotre-

bušen, lepe podobe, rujavorudeč z belimi pikami, posebno na solnčni strani. Dozoreva v začetku oktobra, pa le kratko časa trpi. Je lepa, velika gospodarska gruška posebno za tolklo, še bolj pa za krlje. Nahaja se po gosto ob cestah v Odinovem lesu na Nemškem. Drevo hitro raste, dobi lahko krono in je za nasad ob cestah kakor navlašč. Jeseni je prava krasota o potih.

6. Gruška peščenka. (Hansamenbirne.) Srednje debela, rudečkasta gruška za tolklo, krlje in drugo porabo v gospodarstvu posebno priležna. Trpi noter do novega leta. Drevo je zelo rodovitno, postane precej močno in je posebno za nasad ob cestah in potih v mrzlih krajih.

Štajerski mašancelj.

(Dominik Čolnik.)

Vredjen k Boržanskim renetam in spada v IX. vrsto, 2. red okroglastih ali zimskih jabek z zaprto ali malo odprto muho. Popisan v „Pomol. Hft. od dr. Lukasa s pomočjo grofa H. Attemsa in drugih, ponavljam le kratko njegove lastnosti: Podobe je srednje-velike, redno okrogloplonate; od polovice do rečja in do muhe blizo enake. Muha le pri debelejšem sadu poluodprta, v plitvi malo robčasti jamici je ravno dno. Rečelj močen, prav kratek, da ne moli iz tesne cimetnorijaste luknje. Lupina gladka, leščiča, dno beložolto, na solnčni strani postane zlatkasto in karminasto nadubana; bradovičice ali zvišene pikice so večidel na vsakem sadu. Meso žoltobelo, sočno, precej trdo in krhko, vinsko-sladkega okusa, s posebno samolastno dišavo; se malo razloči od Boržana (Borsdorfer.) Peškišče večidel zaprto s čebulastimi in žoltimi stenami, peške čvrste, jajčno okroglaste, dobro razvite.

Cvetna cev lijasta, na pol do peškišča z mnogimi prašnimi nitkami segaje. Zori v zimi, ostane do spomladi, dobro hranjena tudi celo leto, pa ne da bi venela ali moknela, toraj za kupčijo imenitna, ker je za vsako rabo, za mizo I. vrste.

Raste prav čvrsto; drevo je precej veliko, trpežno in povsod izhaja; ljubi bolj težko zemljo, cvete pozno in mu koj ne škodi v cvetu, toraj rado sad nastavlja; vrhi se morajo zaradi preobite rodovitosti krajšati, da se drevo omladi in nove mladike dobi, drugače drobni sad prinaša.

To izvrstno pleme se malo razloči od boržana, nemško „Borsdorfer“, in kakor je boržanov več zvrsti, tako tudi mašanceljnov, vsaj še naši slovenski sadjarji razločujejo: jari, jesenski, zimski, zeleni, mali, debeli mašancelj. (Dalje prihodnjič.)

Sejmi. 9. febr. Dobrna, Konjice, Vojuik, Lipnica, Pilštanj, 12. febr. Gomilica, Gradec,

Šoštanj, 14. febr. Rače, Sevnica, Ponkva, Brežice, Zavec, 16. febr. Buče, sv. Miklauž v Suilah, Podplat, Videm.

Dopisi.

Iz Ormoža. (Občinske volitve.) III.

Konečno je volilna komisija naznanila izid volitve. Nasprotni kandidati so imeli od 62 do 67, naši pa od 55 do 57 glasov. Udeležilo se je volitve 122 volilcev izmed 167 volilcev. Okoli 20 naših volilcev ni smelo voliti, ker niso njih imena pri davkarji vpisana. Dotične reklamacije so se odbile, dočim so se ravno iste reklamacije leta 1883. večinoma ugodno rešile. Nekateri volilci so pa od nasprotnikov zbegani izostali, posebno iz Pavlovce. To se ne more nikakor odobravati. Jako iznenadilo nas je, da je F. Bauman iz Hardeka izostal. Obče smo pa Vam volilcem iz Pušinee, Hajdelna in Lešnice hvaležni, da ste se v tako obilnem številu volitve udeležili in da ste tako neustrašljivo na naši strani stali. Presrečna Vam hvala! Sedaj smo se prvokrat z nasprotnikom merili, a prišla bo ura, prišel bo čas, da boste tudi Vi na lastni zemlji gospodovali. Nasprotniki so svojo zmago pri vinu in žganjici v kavarni slavili. Imeli so mnogo „lačenbergarjev“, kajti nekdo jim je dal dva koša zemelj, da so se najeli. Mej temi je bilo mnogo Dobrovčanov, kajti razun treh so se vsi izneverili in s tistimi volili, katerim so za „šlape“. Naši „burgarji“ so pa tudi za to skrbeli, da so se ljudje popolnem vpijanili. Ko je ta druhal pijana bila, se je htela z narodnimi volilci tepsti, ter je šla na nje v narodno gostilno. Toda naši volilci so bili pametnejši, ter so se vsakemu prepiru izognili. V kavarni so pa kričali, da je bilo strah in groza. Ker smo pri volitvi v tretjem razredu propali, so nekateri volilci v drugem razredu omahljivi postali ter se deloma niso hoteli volitve udeležiti, deloma so pa, ker nismo imeli poprejšnjih kandidatov, z nasprotniki potegnili. — Narodna stranka je bila vsled tega prisiljena, se v drugem in v prvem razredu volitve zdržati. Trgovci so bili vsi proti nam, tudi Standegger. Z veseljem smo novico vsprejeli, da se bo gospod Mikl, trgovec od sv. Marjete, semkaj naselil, želimo, da bi prej ko prej tukaj svojo štacuno odprl ter mu kličemo dobro došel! Zoper volitev v tretjem in prvem razredu se je pritožba vložila.

„Slov. Nar.“

Iz Škofjevasi pri Celji. (Naša občina) je imela od leta 1880., ko je Okorn župan postal, vedno 20% občinske priklade, kar je za navadno občino brez posebnih potreb vendar preveč. Okorn se je pa tudi hvalil, da je on prištedil občini dokaj premoženja. Lahko s tako